

CYNGOR CYMUNED LLANARTHNE
LLANARTHNE COMMUNITY COUNCIL

Yn bresennol: Y Cyngorydd P. Bowen (Cadeirydd)

Y Cyngorydd E. Jenkins

Y Cyngorydd M. Jones

Y Cyngorydd D. Morgan

Hefyd yn Y Cyngorydd Sir a Chyngor Cymuned A. Davies

Bresennol: Mrs Tanis Ann Cunnick (Clerc y Cyngor Cymuned)

Dechreuodd y cyfarfod am 19.05.

CCL 2020/21 1. MATERION RHAGARWEINIOL

a. Croesawodd y Cyngorydd P. Bowen a chyflwynodd ein siaradwr gwadd cyntaf o'r flwyddyn, Mr Huw Francis, Cyfarwyddwr Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru.

- Bydd Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru yn dathlu ei 20fed pen-blwydd ar ddydd Sul 24 Mai. Roedd penwythnos o weithgareddau wedi'i drefnu ar gost wreiddiol y cofnod dyddiol o £6.50. Y digwyddiadau i gynnwys ystod o sgysiau a theithiau rheolaidd i weld yr argae, Rhaeadr a thŷ gwydr. Mae Gareth Edwards a'r Gweinidog Dafydd Ellis wedi cael eu hethol i lansio'r digwyddiad.

- Roedd y prosiect Regency ar fin cael ei gwblhau ac roedd disgwyl iddo agor yn y gwanwyn. Gosodwyd llwybr troed newydd, plannwyd coed a chodwyd rheiliau i greu taith gerdded newydd tuag at fferm Waunglas. Yn anffodus roedd yn rhaid torri 300 o goed heintiedig i lawr ger y ffordd derfyn. Roedd argae newydd wedi'i adeiladu sydd wedi'i leoli islaw Llyn canol presennol a llynnoedd llyn uchaf, a gynlluniwyd i gadw'r dŵr o dan reolaeth uwchben pentref Llanarthne. Bwriedir i'r prosiect fod ar agor i'r cyhoedd ym mis Mehefin er mwyn paratoi ar gyfer gwyliau'r haf.

- Mynegodd Mr Huw Francis bryder am y nifer o bobl yn dringo dros y wal ger felyn Gat a gofynnodd i'r Cyngor Cymuned a allent helpu i annog y gymuned i ddefnyddio'r brif fynedfa ac i aros ar y llwybrau troed a ddarperir bob amser.

- Bu'r staff yn archwilio'r ffordd derfyn bob mis er mwyn sicrhau iechyd a diogelwch y cyhoedd. Roedd y waliau wedi cael eu hatgyweirio yn ddiweddar ar gost o £72,000 yn unol â manyleb CADW.

- Hysbysodd Mr Francis y Pwyllgor fod y gerddi botanegol yn denu rhwng 60%-70% o ymwelwyr lleol rhwng mis Hydref a mis Mawrth a bod y defnydd o'r Gymraeg yn amlwg. Wrth sgwrsio yn ystod misoedd yr haf,

roedd twristiaid yn mynychu'r gerddi a Saesneg oedd y brif iaith a ddefnyddid.

- Roedd cost aelodaeth a mynediad i'r gerddi wedi cynyddu yn unol â lleoliadau tebyg eraill yn y Deyrnas Unedig.
- Roedd dydd Llun a dydd Gwener wedi cael ei ddynodi fel ' diwrnodau Doggy ' i ddenu perchnogion anifeiliaid anwes.
- Roedd nifer y plant a phobl ifanc a oedd yn defnyddio'r cyfleoedd addysg wedi cynyddu ac roedd rheolwyr yn gweithio gyda llawer o sefydliadau addysgol i wella dysgu. Roedd y rhain yn cynnwys ysgolion cynradd ac uwchradd, Prifysgol y Drindod Dewi Sant, Treboeth a Bangor.
- Rhannodd Mr Francis y nod o greu gerddi botanegol Cymru fel Sefydliad Cenedlaethol ac ymwelodd â lleoliad allweddol fel Sioe Frenhinol Cymru a Sioe Môn i hyrwyddo ei waith.
- Roedd banc hadau Cenedlaethol wedi'i sefydlu i luosod rhywogaethau prin a oedd mewn perygl. Roedd y broses hon yn cynnwys cefnogaeth Prifysgol Great ORM, Bangor a Chaer er mwyn hwyluso partneriaeth ac ymagwedd Unedig. Roedd y rhaglen hon hefyd yn cynnwys planhigion a leolwyd ym Mharc Cenedlaethol Eryri ac yn cynnwys staff yn rhannu cyflawniadau a syniadau gyda chydweithwyr ar draws y byd. Roedd hyn yn cynnwys Malaysia, Portiwgal a Crete er enghraifft.

• Cynghorydd Sir a chynghorydd cymuned Gofynnodd Mrs C. A. Davies i Mr Francis pam na allai'r cyhoedd gael hawl tramwy drwy'r fynedfa gefn. Cydnabuwyd bod llwybr caniataol yn cael ei ddefnyddio yn y gorffennol ond roedd y gerddi botaneg yn elusen gofrestredig ac roedd angen iddo godi arian o daliadau mynediad. Nodwyd bod 120 o bobl yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan y sefydliad ac roedd 300 o bobl eraill yn dibynnu ar eu hincwm. Mynegodd Mr Francis bryder hefyd ynghylch y ffaith na fyddai'r cyhoedd yn defnyddio mynedfeydd cyfreithlon a sefydledig oherwydd risgiau iechyd a diogelwch. Roedd cyfres o arwyddion i fod i gael ei lleoli mewn maes strategol allweddol yn y dyfodol agos iawn er mwyn sicrhau bod y cyhoedd yn ymwybodol o'r peryglon ac yn annog pobl i beidio â thipio'n anghyfreithlon. Roedd arwyddion hefyd bod pobl ifanc yn defnyddio'r fynedfa gefn fel man cyfarfod ac yn bwyta diodydd alcoholig yn anghyfreithlon. Awgrymodd Mr Francis y gallai'r Cyngor helpu drwy leoli CCTV ychwanegol o amgylch y safle. Roedd rheolwyr yn gobeithio lleihau'r gweithgareddau hyn drwy leoli 3 myfyriwr PHD yn y bythynnod a chynorthwyo 6 o brentisiaid a fyddai'n darparu llafur ychwanegol.

• Mynegodd cydweithwyr bryder hefyd am gyflwr y goleuadau wrth i'r cyhoedd ddynesu at y gerddi botanegol a oedd yn eithaf trawiadol ar un adeg. Nododd Mr Francis fod hwn yn fater yr oedd angen i'r Cyngor Sir fynd i'r afael ag ef. Tynnodd y Cynghorydd D. Morgan sylw at yr angen i docio'r gwrychoedd, tynnu coed marw a datgelu'r cerfluniau hardd sydd wedi'u lleoli ger y ffordd ddynesu at y gerddi. Hysbysodd Mr Francis y Pwyllgor mai ffermwyr lleol oedd yn bennaf gyfrifol am y cyfrifoldeb hwn.

- Estynnodd Mr Francis wahoddiad i Gyngor Cymuned Llanarthne ymweld â'r Gerddi Botaneg Cenedlaethol a mynd ar daith o amgylch y safle i gael profiad uniongyrchol o'r datblygiadau a'r materion fel grŵp.
- Diolchodd y Cyngorydd P. Bowen i Mr Francis am fynychu a rhannu cymaint o wybodaeth am yr ardd fotaneg genedlaethol. Barnwyd ei bod yn sesiwn ddiddorol iawn.

Gweithredu: Clerc i drefnu dyddiad ac amser i'r ymweliad ddigwydd. Dylid trefnu hyn yn ystod misoedd cynnar yr haf pan fydd y nosweithiau'n cael eu cadw'n olau haul a gall y tywydd wella.

b. Ymddiheuriadau

Y Cyngorydd S. Broome

Y Cyngorydd G. Jones (Is-gadeirydd)

Y Cyngorydd H. Jones

a. Cofnodion Cyfarfod Y Cyngor Cymuned a gynhaliwyd a ddydd Mawrth 3ydd Rhagfyr 2020.

Cymeradwywyd y cofnodion fel cofnod cywir. Cynigiwyd gan y Cyngorydd Sir a'r cyngorydd cymuned Mrs C. A. Davies a'i eilio gan y Cyngorydd E. Jenkins.

b. Materion yn codi o'r Cofnodion uchod.

- **Adroddodd y Clerc ei bod wedi bod yn anodd iawn cysylltu â BT naill ai drwy'r system adrodd ar fai neu dros y ffôn.**

Gweithredu: Clerc i ysgrifennu llythyr i roi gwybod am y nam ar y llinellau.

- Nododd y Clerc ei bod wedi derbyn ymateb cadarnhaol gan gynrychiolydd y cwmni TARMAC ynghylch y materion yn ymwneud â goryrru. Cafwyd ymrwymiad i drafod pryderon gyda Phwyllgor cyswllt y chwareli a chofnod o fewn Cylchlythyr y staff.
- Roedd cynrychiolydd pencadlys yr heddlu hefyd yn gefnogol ac wedi ymrwymo i roi gwybod i uwch swyddog am bryderon y cyngor a chynnal hapwiriadau.
- Roedd Cymdeithas Gymunedol Capel Dewi wedi derbyn cefnogaeth ariannol i Eisteddfod fach ac wedi anfon llythyr diolch.
- Hysbysebwyd casglu sbwriel Cadwch Gymru'n daclus drwy Facebook, e-byst a phosteri. Penderfynwyd newid y Llanarthne Sesiwn i gychwyn am 3.00 yp.
- Nid oedd y Clerc wedi gallu cysylltu ag Anthony Jones oherwydd materion TG a diffyg cyfeiriad ar yr ohebiaeth wreiddiol.

Gweithredu: Clerc i ofyn i'r Cyngorydd Hefin Jones os oes ganddo gyfeiriad cyswllt.

- Ceisiwyd tri dyfynbris ar gyfer y gwaith carreg coffa ond dim ond un a dderbyniwyd ar gyfer £2,268 yr ystyriwyd ei fod yn ddud iawn.

Gweithredu: Clerc i anfon gwahoddiad i roi dyfynbris am y gwaith i Kenneth Jones, Dyffryn Aur, Llanarthne, Simon Jones 6 ger Y Llan, Llanarthne, ENS plant, Glister, Llanarthne a ben Mitchell, Porthyrhyd.

Gweithredu: Clerc i ofyn am ddyfynbris gan SLPW ar gyfer engrafiad pres – er cof i'w osod ar y fainc a gofyn am ddyddiad i'w osod.

- Roedd un llais Cymru wedi darparu templed ar gyfer datblygu cynllun bio amrywiaeth i'r Clerc, roedd drafft wedi'i baratoi ac roedd copïau wedi'u dosbarthu i'r cynghorwyr.

Cam gweithredu: y Clerc i gyflwyno cynllun drafft ar gyfer bioamrywiaeth i Lywodraeth Cymru.

Gweithredu: y Clerc i roi ar agenda'r cyfarfod nesaf er mwyn trafod a chytuno ar weithredu'r cynllun.

- Rhoddodd y Clerc dri dyfynbris i gydweithwyr ar gyfer y cwpwrdd ffeilio.

Gweithredu: Clerc i brynu cabinet ffeilio Amazon ar gyfer £77.99.

c. Datganiadau o Fuddiant Personol

Datganodd y Cyngorydd Sir a'r cyngorydd cymuned Mrs C. A. Davies fod ben Mitchell yn aelod o'r teulu.

CCL 2020/22 2. MATERION LLEOL

Nododd y Cyngorydd P. Bowen fod y llwybr ger y polyn mewn cyflwr peryglus.

Nododd y Cyngorydd D Morgan fod coeden wedi dod i lawr ger Melin Gat.

Gweithredu: bydd Cyngor Sir Caerfyrddin yn cael ei hysbysu.

Nododd y Cyngorydd P. Bowen fod goleuadau LED wedi eu gosod yn ardal Cyngor Cymuned Llanarthne oedd yn welliant sylweddol i'r hen system oleuo.

CCL 2020/23 3. ADRODDIADAU AELODAU

Ni chafwyd unrhyw adroddiadau gan Aelodau.

CCL 2020/24 4. ADRODDIAD Y CYNGHORYDD SIR

Dywedodd y Cyngorydd Sir a'r cyngorydd cymuned Mrs C. A. Davies wrth y Cyngor Cymuned ei bod wedi mynychu cyfarfod i drafod y tâl cymunedol a bod hyn wedi'i osod 4.89%.

Nododd y Cyngorydd Sir a'r cyngorydd cymuned Mrs C. A. Davies hefyd fod polisi'r cyfryngau, mewn cyfarfod pellach, yn amlygu'r angen i'r awdurdod gael proses fwy cynhwysol ar gyfer recriwtio staff a dod yn fwy amrywiol o ran ethnigrwydd.

CCL 2020/25 5. MATERION CYNLLUNIO

Applicant	Proposed Dwelling	Location
Hugh and Hilary Evans W/40222	Erect new two storey extension to existing dwelling.	Maes Y Grove, Capel Dewi, Carmarthen, SA328AH
Mrs J Davies W/40297	Proposed extension for ancillary Accommodation	Erw Hir, Llanarthne, Caerfyrddin

Ni chafwyd unrhyw wrthwynebiadau gan y Cyngor Cymuned ar gyfer y ceisiadau cynllunio uchod.

CCL 2020/26 6. TALIADAU ALLAN O GYFRIFON Y CYNGOR

FINANCIAL REPORT - ACCOUNT NUMBER 60627909

	Income	Expenditure	Total
February Balance			£13,486.56
Expenditure for February approved and paid		A - Eisteddfod Fach B - Llanarthne Community Council Clerk Expenses 1. Stamps - £21.96 2. Printer Ink - £32 3. Microsoft Office - £39.99 4. Installation - £45.00 5. Telephone and Broadband @ £29.99 per month for January and February = £59.98	£200.00 £198.93
		Total	£398.93

Income	None		
Current Balance			£13,087.63
Expenditure for February / March to be approved		1. Clark Salary 2. Printer Ink 3. Telephone and Broadband @ £29.99 per month for March and April = £59.98	£940.58 £64.00 £59.98 = £1,064.56
		4. HMRC	£315.67
		5. T R Carruthers	£120.00
		6. G G Griffiths	£ 97.50
		7. Gomer Printing	£147.00
		Grant total of expenditure for February	£1744.73
Balance in the bank in March			£11342.90

The accounts and expenditure were approved and proposed by Councillor E. Jenkins and seconded by County Councillor and Community Councillor Mrs C. A. Davies.

Cafodd y cyfrifon a'r gwariant eu cymeradwyo a'u cynnig gan y Cynghorydd E. Jenkins a'u secondio gan y Cynghorydd Sir a Chyngor Cymuned A.Davies.

CCL 2020/27 7. GOHEBIAETH

Writer	Subject	Method
Eliott Almeida Davies	Urdd Gobaith Cymru Patagonia International Volunteering Project Total Cost: £2,575 Seeking sponsorship	Letter dated 18 th January
Ysgol Nantgaredig	Seeking financial support to purchase resources and equipment	Letter dated 6 th February
One Voice Wales	Annual Membership cost £117	Email dated 10 th February
Leighton Jones Welsh Government	Independent Remuneration Panel for Wales draft Supplementary Report – principles relating to the reimbursement of costs of care.	Email dated 13th February
Dr Andy Rees OBE Head of Waste Strategy Welsh Government	Circular Economy for Wales Recycling	Email dated 18th February
Tracy Gillmartin-Ward	One Voice Wales Innovative Practice Annual Awards Ceremony	18th February
Keep Wales Tidy Cymru	Local Places for Nature packages	19 th February

Louise Tambini		
Cruse Bereavement Care Carmarthenshire Cruse – The Bereavement Charity	Seeking financial support for volunteers	28 th February
NHS	Registration of defibrillator on the NHS Circuit	26 th February

Prosiect gwirfoddoli rhyngwladol Patagonia

Dyfarnodd Cyngor Cymuned Llanarthne y swm o £50 i Eliott Davies.

Cam gweithredu: Clerc i anfon siec am y swm a gofyn iddo a fyddai'n adrodd ar y digwyddiad i'r Pwyllgor ar ôl dychwelyd.

Cymorth ariannol i Ysgol Nantgaredig PTA

Dyfarnodd Cyngor Cymuned Llanarthne y swm o £150 i Ysgol Nantgaredig.

Cam gweithredu: Clerc i anfon siec am y swm a gofyn iddynt roi gwybod i'r Pwyllgor sut roedd y plant wedi elwa.

Aelodaeth flynyddol un llais Cymru

Cytunodd y cynghorwyr yn unfrydol i dalu'r tanysgrifiad aelodaeth i un llais Cymru.

Gweithredu: Clerc i anfon siec i un llais Cymru.

Cadwch Gymru'n daclus

Hysbysodd y Clerc y Pwyllgor ei bod wedi cyflwyno cais am ardd bywyd gwyllt ar ran Cyngor Cymuned Llanarthne a Chymdeithas Gymunedol Capel Dewi. Gofynnodd am ganiatâd i ddefnyddio ardal o dir ar gyfer y prosiect a ganiatawyd. Cynigiodd y Clerc arwain y prosiect pe bai adnoddau'n cael eu sicrhau a chynnwys plant ysgol Nantgaredig a'r gymuned er mwyn ymgymryd â'r fenter. Awgrymodd y Cynghorydd M. Jones gynnwys y ffermwyr ifanc, y Cynghorydd Sir a'r cynghorydd cymuned Roedd Mrs C. A. Davies yn teimlo y byddai plant meithrin Cwtch Y Close hefyd yn elwa.

Gweithredu: Clerc i gysylltu ag Ysgol Nantgaredig, ffermwyr ifanc a meithrin Cwtch Y Close os oedd y cais am adnoddau yn llwyddiannus.

Cofrestru diffibriliwr

Gweithredu: Clerc i gysylltu â Gethin James a Chris i drefnu cofrestru'r diffibriliwr yn neuadd bentref Llanarthne a'r hen ysgol.

Ceisiadau am gyllid

Gweithredu: byddai Cyngor Cymuned Llanarthne yn adolygu pob cais am gyllid yn y dyfodol ddwywaith y flwyddyn ym mis Ebrill a mis Hydref.

CCL 2020/28 8. MABWYSIADU DOGFENNAU POLISI

- Dosbarthwyd Llawlyfr polisi a oedd yn cynnwys y dogfennau canlynol i gydweithwyr a llofnodwyd ar ei gyfer.
 - a) rheoliadau ariannol
 - b) cod ymddygiad
 - c) Rheolau Sefydlog
 - d) adolygu'r gofrestr risg
- Nododd y Cynghorydd P. Bowen ei bod yn bwysig iawn bod aelodau'r Cyngor Cymuned yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau cyfreithiol ac roedd yn hanfodol bod y broses o fabwysiadu'r dogfennau yn cael ei chofnodi at ddibenion archwilio.
- Dywedodd y Cynghorydd P. Bowen wrth y Pwyllgor hefyd y trafodwyd y broses o fonitro a chynnal a chadw'r parciau ac y delir â materion yn rheolaidd.
- Roedd mabwysiadu rheoliadau ariannol hefyd yn gofyn am well diogelwch TGCh ac roedd angen gwella'r system bresennol.

Gweithredu: Clerc i gysylltu â Gethin James ynghylch yr opsiynau a allai gynnwys naill ai prynu gyriant allanol neu ddefnyddio CWMWL.

- Mabwysiadwyd y dogfennau polisi i gyd gan y Cyngor. Cynigiodd y Cynghorydd Sir a'r cynghorydd cymuned Mrs C. A. Davies ac eiliodd M. Jones y cynnig.

CCL 2020/29 9. UNRHYW FATERION ERAILL

Awgrymodd y Cynghorydd P. Bowen fod Cyngor Cymuned Llanarthne yn ystyried ymgeiswyr ar gyfer y wobr gymunedol. Cynigiwyd Iestyn Owen ac Eric Davies.

- Nododd y Cadeirydd hefyd fod angen i gydweithwyr nodi lleoliad i gynnal y cinio blynyddol ddiwedd mis Ebrill.

Gweithrediad: y Cynghorydd P. Bowen a'r Clerc i drafod a chynnig lleoliad a dyddiad yn y cyfarfod nesaf.

- Atgoffodd y Cynghorydd P. Bowen ei gydweithwyr hefyd eu bod yn parhau i fod yn wag ar gyfer cynghorydd cymuned.

Gweithredu: Clerc i gysylltu â'r person sy'n gyfrifol yng Nghyngor Sir Caerfyrddin i ddechrau'r broses recriwtio.

- Hysbysodd y Clerc y cynghorwyr ei bod wedi gallu cyflwyno'r hawliad TAW ar gyfer 2018/19 a'r swm i'w ddychwelyd oedd £1,642.58.
LCC 20/30 10.

CCL 2020/30 **10. Dyddiad, amser a lleoliad y cyfarfod nesaf.**

7fed Ebrill, 2020 yn 19.00 yn neuadd bentref Llanarthne.

Daeth busnes y cyfarfod i ben am 9.00 pm.

Councillor P. Bowen

Cadeirydd

Tanis Ann Cunnick

Clerc i'r Cyngor